Brassó, 1894. X. évfolyam — 15-ik szám. — Szombat, február 3.

Bérmentetlen levelek el nem fogadtatnak.

Előfizetési árak:
Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:
Egész évre . 6 frt — kr
Félévre . . 3 „ — „
Negyedévre . . 1 „ 50 „
Küldöttre egész évre 20 frank.

Egyes szám ára 4 kr. a kapható a kiadóhivatalban a Gross Gusztáv lottókollekturájában

BRASSÓ.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban

Hirdetések díja:
4 hasábos garmond-sor vagy annak helye 5 kr. Nagyobb és többszöri hirdetésnél kedvezmény. Minden egyes hirdetmény után még külön 30 kr. bélyegdíj fizetendő

Nyílttér: közlemény sora 10 kr

Hirdetések és Nyílttér díjai előre fizetendők.

Megjelenik hetenkint háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton.

Felelős szerkesztő: Dr. FISCHER ÁKOS ügyvéd.

Szerkesztőségi iroda: Brassó, Lő-piacz 10. szám alatt, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Főszerkesztő: Dr. WEISZ IGNÁCZ ügyvéd.

Csángóink „taxás" földjei.

Az ugynevezett „taxás" földek és a csángók érdekében kiküldött miniszteri tanácsos Széll Ignácz vezezetése alatt a tárgyalások január hó 27-én a vármegye tanácstermében megkezdődvén, azon részt vettek dr. Jekel főjegyző, Henter és Pildner főszolgabírók, továbbá Prázsmár, Zajzon, Tatrang és Pürkerecz kiküldöttei és képviselői, valamint Manaradianu megyei tiszti ügyész és Szonda és társa képviselője.

A kiküldött miniszteri tanácsos mindenekelőtt körvonalozván kiküldetésének czélját, előadta az ügyállást, a mi alapos tanulmányával tett tanusságot és felhivta az érdekelt községeket, hogy igyekezzenek az ügyet lehetőleg békés egyezség utján kiegyenlíteni.

Miután a békés kiegyezés hosszabb tárgyalások után sem sikerült, a január 29-én tartott tárgyalás rendjén felhivattak a községek, hogy a „taxás" földek jogi természetét igazoló adatokat terjeszszék elő és adják jegyzőkönyvre.

Erre mindenekelőtt Prázsmár község terjeszette elő adatait, melyek alapján kimutatni igyekezett, hogy a kérdéses földek feltétlen és kizárólagos tulajdonjoga Prázsmár községét illeti és hogy a „taxás" földekre nézve sem örök haszonbéri, sem urbéri természetű jogviszony nem áll fenn.

Ekkor aztán Prázsmár részéről egy egyezségi ajánlat tétetett oly értelemben, hogy Prázsmár községe kész a kérdéses földeket 6 évre holdanként 8 frt 76 krajczárért továbbra is bérbeadni, csakhogy a további perlekedés megszűnjék.

Ekkor Szonda Péter és Csuka János bérlők képviselője hivatván fel nyilatkozattételre, ez kijelentette, hogy bahár már tetemes költsége és kára van a bérlet körül a bérlőknek, de miután a bérlőket Szonda és Csukát csak az vezette a kibérlésnél, hogy az eddigi földbirtokosokat a földek további békés birtokában megtartsák s igy a csángók javát akarták: készek a haszonbéri szerződéstől elállani, ha Prázsmár akár maga minden kezes vagy fóbérlő nélkül adja ki haszonbérbe a földeket azon egyes csángóknak, a kik azokat most is birják, avagy ha Prázsmár községe a földeket olcsóbb haszonbér mellett hagyja meg a csángóknál és egyuttal hangsúlyozta, hogy miután ők, t. i. Szonda és Csuka is tatrangi lakosok, óhajtják, hogy a földek birtoka ne csak 6 évre adassék ki, hanem állandósíttassék örökre.

Miután Prázsmár község képviselője még bejelentette, hogy a község kész egyezség esetén arra is kötelezni magát, hogy mihelyt egy a taxás földek értékének megfelelő birtokot vehet valahol, kész a földek megváltásába is beleegyezni, a csángó községek képviselői visszavonuván, hosszabb tárgyalás után kijelentették képviselőjük után, hogy az egyezséget, na a megváltás feltételénül nem engedélyezetik, vagy az örökhaszonbér nem állandósíttatik, el nem fogadhatják.

Erre a tárgyalások tovább folyván, január 30- és 31-én, ezen nagon végre a következő egyezség jött létre a községek között:

1-ör. Prázsmár községe 6 évre bérbe adja a taxás földeket azon egyes csángóknak, kik azokat ez idő szerint birják és a kiket a főszolgabíró fog összeírni, és az évi haszonbér holdanként 8 frt 65 kr lesz.

2. Az uj bérleti idő 1894. április 1-én veszi kezdetet, mely napon a Szonda és Csukával kötött szerződés megszűnik, és a csángóknak az eddigi április 1-ig azonban a csángók az eddigi haszonbért kötelesek Szonda és Csuka kezéhez fizetni.

3. 1894. április 1-én tul a haszonbéri összeg nem kezesek által, hanem a községi előljáróság által fog az adó módjára felhajtatni és Prázsmár községének beszolgáltatni, a csángó községek kötelesek lévén a haszonbérlők nérsorát Prázsmár községének hiteles alakban átadni és minden netáni változást 14 nap alatt Prázsmárral tudatni.

4. Zajzon, Tatrang és Pürkerecz községek előljáróságaa köteles a haszonbért az egyesektől negyedévenként előre felhajtani, esetleg végrehajtás utján is.

5. Prázsmár község és az egyes haszonbérlők között a haszonbéri szerződés megszűnik, ha a haszonbéri szerződés idője lejár, tehát egyelőre 1899. évi december végén; továbbá ha valamelyik haszonbérlő két negyed évi részlettel, megintés daczára adós marad.

6. Haszonbér leengedésnek semmiféle czimen nincsen helye, még elemi csapások esetén sem.

7. A foldadót a földek után Prázsmár községe fizeti, a III. osztályu keresetiadó a haszonbérlőket terheli.

8. Minden előforduló perekre nézve a brassói kir járásbiróság illetékessége és a sommás eljárás köttetet tt ki.

Végül kiköttetett, hogy ezen egyesség a fennforgó régi jogviszonynak nemsem után ismertem meg kelő képen a zaurnalistákat. Rossuti érdemesnek annak tekintett a kijelentésemet, hogy az ujságirók csupa pályatévesztett emberek. Nézetem szerint jobban kellene őket állami szolgalatra alkalmazni, mint Angliában, Franczióországban, Olasbban és Észak-Amerikában. Ujságok és ujságirók gyakran haladásoak, a mit titkos tanácsosokról és magasrangu hivatalnokokról nem lehet elmondani.

* * *

— Gazembérek lapja. A szakláp következő közleménye: Olyan ujság jelenik meg Kansas államban, melynek szerkesztője évek óta szebtolvaj már és mint ilyen, egyike a folyavjilag kapcsztásoinak. A lap kiadója hamisítások által tett hirnévre szert, a hirnevat vezetője azelőtt mint veszedelmes betörő kereste kenyerét, a tudósitók egytől-egyig csirkefogók és sviindlerek, a szedők különböző kaliberü betyárok, sőt a szolgaszemélyzet is csupa kitanult tolvajokból áll. Ez a lap, melyet szemelyzete tesz érdekessé — a kansasi állami biróinban jelenik meg.

* * *

— A világosság és a bakteriumok. Nem tudtuk eddig okát adni, hogy miben áll a világos lakásnak az ember egészségére nézve üdvös hatása. A legujabb észleletek földeritették a tényállást. Abban ugyanis, hogy a bakteriumok a világosság behatása alatt nemhogy szaporodnak, hanem elpusztulnak. A bakteriumok csak a sötétségben képesek szaporodni. Bebizonyitották ezt utóbb egy igen egyszerü kisérlettel. Üvegcsészébe, melynek aljára fekete papirból kivágva e szót „tifusz" ragasztottak, a bacillusok legjobb táplaló anyagát: husepeton-agárt öntöttek s bennök bacillusokat tenyésztettek, aztán a napfény hatásának tették ki. A bacillusok, melyek a fekete betük alatt voltak, árnyékba kerültek s 24 óra multán az tünt ki, hogy azok a bacillusok, melyeket a napfény, világosság közvetlenül ért, tökéletesen elpusztultak, a sötét helyeken lévők pedig elszaporodtak. Sokféle bacillusnál az eredmény egyforma volt. Joggal lehet tehát kivetkeztetni, hogy a világos lakás a bacillusok kevesebb vagy épen hiányzó száma miatt egészségesebb.

* * *

— A modern látogatójegyek. Párisból, a divat hazájából irják, hogy az elegans hölgy legujabban sokszáj nagyobb nevjegyeket csináltatnak magunnak, mintamiuő eddig divatban volt, ennek következtében névjegytárczáik is jelentékenyen megnagyobodtak. Egy ilyen ujdatja nél négyszer jelenleg 14 czimlenére van szükszége és czimlenére szélesebb sőt a Carnot köztársasági elnök nejének nevjegyei, melyeket hozzáértők általános diszczikkben részesitenek, még ennél is impozánsabbak. Egy angol ifivat, mely már Párisban is kaod polgárjogát nyerni, olyforma névjegyeket hozott forgalomba, melyeken az anya és leányainak jói talált fényképe látható.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

TÁRCZA.

Mindenféle.

— Innen-onnan. —

— A pápa az egyházi zenéről. XIII. Leo papa, mint Rómából irják, legközelebb encyklikát fog kibocsátani, a melyben el fogja mondani nézetét az egyházi zenéről. A pápa a katholikus zenészek legkitünőbbjeitől vizsgáczta véleményt kért ebben a kérdésben. Majdnem valamennyi a gregoriáni ének érdekében szólalt fel és az egyházi zene magasabb formái: a Palestrina, Viktoria, Lotti zenéje inculcát nyilatkozott. A templomi énekkarban ne legyenek nők és a templom zenéje ne legyen szinpadias. Ezzel a jelszóval a Mozart és a Haydn templomi zenéjét értik. A pápa különben mint tolvszór nyilatkozott rosszalólag az ujabb zenésiségről. Az egyes szavak ismétlésének, a mi a zenésiségben nagyon gyakran történik, a pápa a tárczott ellensége. Ezt egy ízben, mikor még parugisi órák volt, hunnomon is manifestálta. Egy oratoriumot adott elő a templomi zene és énekkar és az „ámen"-t vagy husszor ismételte. Mikor már huszadszor énekelte el azt az ámen szót, a pápa odafordult kápláinjához és azt kérdezte tőle: „Mit gondolsz, igazán smont mondottak-e most?"

* * *

— Fényképészet villamossággal. Hány meg hány nőnek képezi legédesebb vágyát báli tolletben lépni a fényképész kisded gépje elé, hogy szépsége teljes pompájában legyen megörökítve az ezüst ibbanyagal bevont karton lapon. Mily sokért nem adták volna a fiatal emberek, ha a hagyományos „második" negyes vagy egy-egy olvadó keringő után nemcsak egy-két gyönged emlékét őrizhettek volna meg. Hanem egy iczi-piczi fényképet is, mely „öt" ábrázolja, a mint ennivaló mosolyival és szende pirulással nézegeti magát — báli tolletben. De hát mindeddig ez csak jámbor utópia volt, mert hisz melyik leány vagy menyecske követte volna el azt az önfeláldozást, hogy nappal folvegye a báli tolletjét és beállitson egy fényképészhez. Most már erre van igy szükség. Végtelenül kedves hirt kapunk ugyanis Bécsből, mely bizonyára általános örömet fog okozni a szerelmes bálozóknak és valamivel borsosabb bálszámlát a 6 leányos — papáknak. Ugyanis e napokban Bécs legelénkebb pontján egy fényképészet mütermet állitottak fel, melyben a felvételek nappal és éjjel egész 10 órán át történnek, a mi igen alkalmas beosztás arra nézve, hogy hölgyek és udvarlók magukat báli tolletjükben, bájos, szellemes mosolyval arczukon megörökíttessék.

* * *

— Bismarck ujabb nézete az ujságirókról. Nagyon érdekes az a nyilatkozat, melyet Bismarck herczeg legutóbb az ujságirókról tett, s melyet azt bizonyitja, hogy „tempora mutantur" Bismarcknál is. Szinalom, — mondta — hogy csak visszaléphet a zaurnalistákat. Rossuti érdemesnek annak tekintett a kijelentésemet, hogy az ujságirók csupa pályatévesztett emberek. Nézetem szerint jobban kellene őket állami szolgalatra alkalmazni, mint Angliában, Franczióországban, Olasbban és Észak-Amerikában. Ujságok és ujságirók gyakran haladásoak, a mit titkos tanácsosokról és magasrangu hivatalnokokról nem lehet elmondani.

* * *

— Gazembérek lapja. A szaklap következő közleménye: Olyan ujság jelenik meg Kansas államban, melynek szerkesztője évek óta szebtolvaj már és mint ilyen, egyike a folvajvilág kapcsztásoinak. A lap kiadója hamisítások által tett hirnévre szert, a hirnevat vezetője azelőtt mint veszedelmes betörő kereste kenyerét, a tudósitók egytől-egyig csirkefogók és sviindlerek, a szedők különböző kaliberü betyárok, sőt a szolgaszemélyzet is csupa kitanult tolvajokból áll. Ez a lap, melyet szemelyzete tesz érdekessé — a kansasi állami biróinban jelenik meg.

* * *

— A világosság és a bakteriumok. Nem tudtuk eddig okát adni, hogy miben áll a világos lakásnak az ember egészségére nézve üdvös hatása. A legujabb észleletek földeritették a tényállást. Abban ugyanis, hogy a bakteriumok a világosság behatása alatt nemhogy szaporodnak, hanem elpusztulnak. A bakteriumok csak a sötétségben képesek

magukat a kezesekül és főbérlőtől, hogy Prázsmár községe tanusított jóindulatát pontos fizetéssel háláják meg, hogy a most megállapított viszony állandósittatassék.

A három magyar község előljáróságai pedig tekintsék erkölcsi kötelességüknek a szegény csángók érdekeit önzetlenül és becsületesen támogatni, hogy a szegény nép boldogoljon. *Dr. W. I.*

Belföld.

Utóbbi számunkban közöltük a függetlenségi és 48-as párt 1892-iki felirati javaslatából azt a részt, mely a liberális egyházpolitikai reformokról szól.

Ez a párt liberális reverzálisa volt, melyet a királynak adott.

Most közöljük azt a másik liberális reverzálist, melyet a párt a nemzetnek adott.

„Szózat a magyar nemzethez" czim alatt adta ugyanis ki a függetlenségi és 48-as párt a nemzethez intézett manifesztumát, melyet 1891. decz. 21 én tartott értekezletén fogadott el s a melyet e párt a választási küzdelemben mint

A liberalous programm, mely alá „Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt tagjai" van irva, a mely tehát a párt minden tagjára kötelező, a 21-ik lapon a következőket tartalmazza;

„Mi tartjuk szükségesnek a valásszabadság kimondását, a házasság jognak a kötelező polgári házasságra alapítását s ezekkel kapcsolatban minden felekezet közt ugy a házasságra, mint az áttérésre, valamint a hiköt ségek szervezésére és kormányzásra nézve a teljes egyenjogusag megálapitását s a felekezetek önkormányzati jogának biztositását." — Vajjon mit fognak ezen reverzálisban mondani a fekete sereg szaljhordozói?

A kjelvisélünk ülései a napokban két helyen folynak; az ülésterem és folyosókon. A mott csendes munka, emitt podig viharos vitatkozások folynak. A folyosó targyalásai kizárólag az egyházpolitika körül forognak, az ülésteremben pedig a mezőrendőrség és mezőgazdasag törvényjavasiatat tárgyajak. A mily vehemenciával vitatkoznak a folyosókon, oly tárgyilagosasággal és szakszerűséggel megy az ülésteremben a vita. Bethlen Andras gróf földmivelési miniszter faradhatatlan buzgalom mal válaszolgat a mindenfelől reá özönlő mindositásokra, melyekbül Miklós Ödön allamtitkár fényes segédlete mellett kiválogatja a hasznavehetőket.

Külföld.

Ferdinánd bolgár fejedelem január 30 án a kösvetőf prokinamczitól bocsátotta ki:

Hűn szeretett népemhez!

Ma, kedden, januar 18-án, az 1894-ik évben, reggeli 7¼ órakor fejedelmi palotánkban Szófiában, Bourbon Maria Lujza királyi feneége, uralkodó fejedelemasszony, az én fenséges nőm, Isten segitségével fiugyermeket szült, kinek a Bóris nevet és a tirnovói herczogi czimet adjuk. Az ujszülött bolgár herczog, a bolgár trón örököse, Tirnovó herczege, szasz herczeg, az 1. és 4. osztályu katonai vitézségi rend lovagja és a Szt.-Sándor rend nyaklánczának viselője, Kinevezzük őt a plevnai 4. gyalogezred. a 4. lovasezred és a 3. tüzérezred tulajdonosává.

Midőn forrón szeretett népemnek e szerencsés eseményt tudul adjuk, ama forró kelemünket intézzük a Mindenhatóhoz, hogy fenségs fiunkat és a bolgár trón örökösét megvédje és megóvja, hogy neki egészséget, szerencsét és minden testtenél és valláskozásiban sikert adjon drága hazánk javára, diicsőségére és áldására!

Irtuk palotánkban Szófiában Szent Athanázius napján 1894-ben, uralkodásunknak 7. esztendejében.

A 1894. Reichsanzeiger a czárárnak Capriví gróf birodalmi kancellárhoz intézett rendeletét közli, melyben a czászár kiemeli, hogy a szeretet jelei, melyekkel őt a német nép a fejedelmekkel vetélkedve születésnapja a 25 éves katonai jubileuma alkalmabol elhalmozta, hogy e kettős ünnepen megtiszteljék és megörvendeztessék őt, boldogá teszik. A czászárt benső örömmel töltö el az, hogy a hozzá levélben és táviratil uton intézett szerencse-kívánatokkal kiolvasta, hogy a hazaias szivek résztvétele az ünnepben még különösen fokozódott a czászár és a birodalom körül ugy érdemekkel biró államférfiu iránytatása alatt. A czászár mindenkinek köszönetet mond szivélyes figyelméért és örömmel bizik a drága haza további béke és alkotásteljes jólétében.

Londonban a „Pall Mall Gazette" feltünő helyen, nagy betükkel azt ujságolja, hogy Gladstone visszalépése közvetlen köszönhön all. Az agg allamférfiu viszalépésének oka előrehaladott öreg korának gyöngeségében keresendő, melyet a szakaszatlan, erőt fesztő munka még inkább fokozó. Ehhez járult a homerull-bilire vonatkozó keserű csalódása az utolsó ülésszakban, a javaslatai ellen mind inkább erősbödő ellenzék az alsóháznak, de meg ezalatt tagjai is ohajtják, hogy Gladstone hagyja el hivatalos működését. Aljitolag Gladstone meg a parlament összesége előtt beadja lemondását.

Tompa Sándor alispán temetése

esütörtökön délután 3 órakor a városi és vidéki lakóknak valóban impozáns részvétele mellett folyt le.

Ott voltak cs. és kir. kamarás főispán mélt. Maurer Mihály ur vezetése mellett Brassó vármegye törvényhatóságának testülete, a vármegyei összes községeknek küldöttségei, Brassó város törvényhatósága és tanácsa Brennerberg Ferencz polgármester ur vezetése alatt, Kerczek Kereszt. tély tábornok ur vezetése alatt a tisztí kar, a brassói „Pannonia" szabadtűzmivesi páholy, (melynek a nénál is tagja volt), és a „Za den 3 Sünden" czimü szabadkőmüves páholy testülteei, a brassói magyar kaszinó, a polgári kór, az ev. lutheránus, a református, a görög egyesüt- és görög nen egyesült, a kő izraelita hitközség és számos más testület küldöttsége, és igen jól esett a brassóiaknak itt látni Hámorszék vármegye nagy küldöttségét is Szentiványi főjegyző vezetése alatt.

A gyászoló czáldi és rokonok részéről ott láttuk a megboldogultnak nejét, megtörve a fájdalomtól, az elhalt leányát Bányai Kristóffné, testvérét Tompa Miklósné szül. Tompa Etelkát, Tompa Bertát, Tompa Gábort és Tompa Vincéztt; nejét Bányai Kristóffot, sógorát Tompa Miklóst Háromszék vármegye alispánját, Henter Béla és Henter Gábor, Pildner Ferencz, Tompa István főszolgabirákat, és a predeál főszolgabiró Pánczél Istvánt, Maurer Viktort, Schnell Károlyt, Harmath Lajost, Lázár Gerőt nejével és leányával stb.

A drága halottnak a róm katholikus vallás szertartásai szerint fötüst. Schwörer egyházmegyei áldozár által történt beszentelése után a koporsó a Brassó város tanácsának tagjai és a főszolgabirák felváltva vitték a kőszi temetőbe, a hová megindult az óriási menet a zenekar gyász indulója mellett.

A temetőben a nyilt sirnál Dr. Jekel Frigyes vármegyei főjegyző az egész gyászoló közönséget mélyen meghatóly szavakban bucsuztatta el Tompa Sándort, megemlékezve a nehéz elévülhetlen érdemeiről és példányképül állitva fel őt a tisztí karnak.

A főjegyző szivből jött igaz szavainak elhangzása után az aranynyal díszeikitett fokete ércz koporsó a sirba lebocsáttatván, a sirban lévő koporsóra sorra tétettek le a szebbnél szebb és drága szalmakoszorúk diszitett koszorúk, a gyászoló özvegy, az elhalt leánya, veje és unokája és testvéri, a főispán ur ö méltósága, a Henter testvérek, Maurer Viktor ur, az elhalt unokaöcsesei és hugai, Domokos Berta és Judit urhölgyek, az alvidéki és felvidéki járások által küldött-küldött, Domokos István ur a hétfulasi járás, a brassói „Pannonia" czimü szabad kőmives páholy és mások által küldettek vagy tétettek a nehravatalára.

A koporsó és koszorúk elhantoltatván, a szeretett és drága halott ma már oit pihen szerető anyja mellett, ki éppen negyven évvel ezelőtt, ugyanezen napon, ugyanezen temetőben találta örök nyugalmát. Béke lengjen drága hamvaik fölött!

Román dolgok.

„Lupta nationala dintre Maghiari si Romani." Nemzetiségi kérdelem a magyarok és románok közöttt.

A berlini „Das zwanzigste Jahrhundert" 1894. évi januar havi számából vette at és közölte a „Gazeta" a fennebbi czimen megjelent czikket. Szép csendesen ejolvastuk s nem szolottunk volna róla olvasóinknak, ha meg nem látuk volna benne Kossuth nevét. Ugyan mit irhat róla és mit forditott le utána a „Gazeta"? Azt, hogy Kossuth egy szélő családból származott, melynek eredeti neve Kobut volt. Azt hittük, hogy a „Gazeta" legalább egy szerkesztői czikkben alatt megjegyzi, hogy ez nem igaz. Megtette? Dehogy tette! Ezután tehát a „Gazeta" olvasói szentül hinni fogják, hogy Kossuth a Kobut szájó czalád megmagyarosított ivadéka. Mégis csak szép az a tudomány! Épen olyan állitás ez is, mint az, hogy Jókai és Petőfi előbb németül irtak a csak később lettek magyar irók, a mi ellen Jókai már nyilakozott.

Ugyan abban a czikkszorozatban kőzli a „Gazeta" Löhrenek czeléit. 20 évvel irt levelét, melyben a magyar nemzetet kun-jászpecsenyej, bolgár, német, szláv gyülevésznek nevezi. A többit nem fordijuk le; de azon már csodálkozunk, hogy a „Gazeta" képes volt ezt minden megjegyzés nélkül leforditani s úgy mutatni be olvasóinak a magyar nemzetet, mint szelőt 20 évvel a magyargyülő Löhr ette. Nem szép ez tőle, mert jól tudja, hogy sem Löhr, sem ő nem mondanak igazat s igy félrevezetik olvasóikat.

* * *

Nagyon elkeseredett a „Gazeta" Csiky gróf rendelete miatt. Szerinte a multévi szeptemberi rendelet a nem magyar ajku tanitókat illetőleg törvénytalan. Csiky és az ő tanfelügyelői tehát akarnak mint az 1879. évi elnyomó (?) törvény. Eddigelé üldözöbe vették Nyir-Adonybol Vankut, a 4 borgójrundi tanitót, Biharmegyében 11-et, Temesmegyében 68-at, a kik között kétségkivül legtöbb fog lenni a román tanito. Ezeket tehát elkezdették üldözni, zaklatni. Felhivja az illető egyházi tanácsokat ezen tanitók védelmére.

Nem maradhatunk — igy végzi czikkét — közönyösek ezen uj merőnyletekkel szemben, melyet tervezetben és czélfudatosan kezdetek a román iskolák lőtezése ellen.

* * *

Az a Vanku, a kit Nyir-Adonyból haza küldöt ek, levelet intézett N.-Váradról a „Gazeta"-hoz, melyben egyebek között igy nyilatkozik: Sajnálom, hogy nem maradhatam tovább Nyir-Adonyban, de mittévő légy, mert Magyarországon az ázsiai dühnek nincs többé határa; ugy tetszik, hogy mi erdélyi. bánati és magyarhoni románok, mintha nem lennénk többé Traján Dacziájában, hanem a Himmalaja oldalain, mert a mit ma a magyarok elkövetnek, azt csak a barbárok cselekeztek a régi korszakban. — Itát Vanku dizzkel nem vesszi észre, hogy N.-Váradon is ma még Ungarián bán lakik s nem Traján Decziájában s hogy ott is utólérheti őt az igazság karja ép ugy, mint Nyir-Adonyban? Az ijedt dühöngés mégfaitunná teszi őt a tanitói aláiásra.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Dalárdánk tegnap a Nr. 1 szálloda zsufolásig megtelt nagy termében oly élvezetes estélyt szerzett a közönségnek, melyet egyhamar el nem feledhetünk. Az estélyről referádánkat fenntartjuk akkorra, mikor mindkét előadásról beszámolhatunk; addig is ajánljuk a f. hó 5-én, hétfőn ismételődő estélyt mindazoknak, kik egy kedélyes és vig estélyt akarnak maguknak szerezni, biztosak lévén abban, hogy hétfőn ismét teljesen szufolt házat előtt fogja magát jelen dalárdánk produkálni.

— Tiszta estély volt tegnapolott februar 1-jén a Központi szálloddban, melyhez hasonló Brassóban a jegyszáll óta nem volt. A helyben álomásozó tisztesnek sikerült egy oly minden tekintetben fényes bált rendezni, melyet az idősi farsang fénypontja volt — mit az E. K. E. tagjai, kik tömegesen képviselve voltak az estélyen — egyhangulag konstatáltak. A tánczterem gyönyörben volt diszitve, a tánczs- és bálrendezők rendkivüli tapintatosak és előzékenyek voltak, a zene kitünő volt, a báli közönség Brassó és vidéke legelőkelőbb, legdistinguáltabb, legtekintélyesebb köreiből verődött ki. A nők pazar pompával kiállitott tánczrendet kaptak és a kotillonhoz gyönyörű csokrokat osztottak a f riak és még gyönyörübb jelvényeket a nők. Szóval a tánczterem zsufolva volt, a toilettek fényesek és a fesztelen táncz fónyes reggelig tartott. Minden arra mutat, hogy a tisztikar és a polgarok között nagy az egyetértés. És „es war zu drolig" a csárdást 3-szor ismételték és a Vortänzer ki volt? . . . a „Kr. Ztg." tiszteit szerkesztője. Hoch!

— Meghivás. A „brassói szabómunkások szakegyletet" szombaton, f. 1894. évi februar 3-án az ujonnan megnyitott egyleti javára az „Európa szálloda" nagytermében zártkörü tánczestélyt rendez, melyre a nagy közönséget tisztelettel meghivja a rendezőség. Belépti dijak: urak 60 kr., hölgyek 40 kr. Jegyek előre válthatók: Az egyleti helyiségben Tóvatza 69. sz. és este a pénztárnál. Kezdete 8 órakor.

— *Köszönetnyilvánitás.* Mindazoknak, egyeseknek és testületeknek, kik folythatlan rokonunk, Tompa Sándor, Brassó vármegye volt alispánjának temetésén megjelentek, és kimondhatlan fájdalmunkat részint szóval, részint irásban, részint koszorú kuldése által mogosztottak, e helyen fejezzük ki forró köszönetünket és hálánkat. *A gyászoló család.*

— Katona-hangversony lesz holnap, február 4 én az „Európa" szálloddban, még pedig egy rendkivül érdekes és farsangi musorral, mely alkalommal 3 rig zenemű fog bemutatatni, nevezetesen „Schlager" induló J. Philiptill, „Blumenesorz" keringő Waldteufeltől és a „Bajazzó" Leoncavallótól. Azon kivül musoron van: „Egy fiatal anya alma" és „Nagy Béce" nagy egyesüleg Lumbytól. — Mindebből látható, hogy a ki szereti a jó zenét, az holnap este élvezhet.

— Bon apó elmaradt miséjét f. évi febr. 4-én fogja megtartani Bakk Endre viczkanai róm. kath. lelkész, melyre városunk magyar egyesületei is meghivast nyertek. Bem apó ugyanis 1849. februar 4-én tabori miséi kivant tartatni, midőn megszóláskat az ellenség agyui s igy a mise abban maradt. Bakk E. lelkész urnak érdeme, hogy a multak dicsőségének emlékére egy gyönyörü emlékkő áll szom ta-lletje, honnan 2 ér eletü s ugy több elesettet kivetett, s ugyan ő rendezi ezen nagyobb szabásu ünnepélyt is. Hogy e tettét csapán a hazafiság és a hősök emléke irant érezett kegyelet vezérelte, mutatja az, hogy e napon minden évben esendes miséi tartott az elesett hősökért. Különben az ünnepély egyszerüen a d. e. tartandó miséből fog állani, mit bankett követ. Sok ily lelkes hazafi kellene e hazának, akkor a sellenbergi hősök sirja sem állana jelfelnül! Nagy-Szeben, 1893. jan. 29. Tudósító.

— Díjnokok a miniszterunnál. Februar 21-én és 22-én az igazságügyi miniszternél és a miniszterelnöknél díjnokok küldötsége log tisztelegni. Arra fogják kérni a miniszereket, hogy az 1873. évi II. törvényczikk szóan intézkednek, hogy kizgolyeik alitisek díjnok állások betöltésél előnyben részestinek, törüljék el. Ugy szintén azt akarják, hogy az 1885. évi XI. törvényczikk nyugdijszázra vonatkozó rendelkezési szóra a díjnokra is terjeszessenek ki, a kik hosszab idő töltöttek alámi szolgálatban.

— A villág-óra. A mai ipar remeke, mely a strasburgi Münster-órát is messze fölülmúlja, a Noll-féle csillagászati világ-óra, láható most Brassóban a Zöld ló szálloda kerti termében. Noll Ágoston a derék svájczi fiatal óráis a leghatalmasabb türelemről s nagy tudásról tett tanusgot, mikor megalkotta a csillagászati világ-órát. Ez a munka, melyet végezett, már csak bizonyos fokig tartozik az ipar keretébe, itt már a tudománynyal párosult művészet is segitségére siotet: az órasnak s az testi türésen érdekes látványosságra a müvet. Egy harom és fél méter magas és harom méter széles óráa óra ez, a melyen 9999-ie végig lehet utani az éveket, órákat szemmel. — A nagyérdekü és tanulságos látványosság még csak néhány napig lesz látható a „Zöld ló" kerti termében.

— Egy milliomos, a ki ném hal. Ki hinné el? pedig megtörtént. Egy uri ember, a ki milliók fölött rendelkezett — ném halt. Francziországi Auxerre nevü városában történt ez a hihetetlen eset. Élt ott egy öreg ember, a ki koldulással tengette életét. Egy

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

kis padlásszobában lakott, a hol a napokban holtan akadtak rá. Kitünt, hogy az öreget az éhség és a hideg ölte meg. Azt hitték hogy egy vasa se maradt de mennyire elhült az öreg örökösök a mikor kutatásukban egy régi bőrönben milliókat érő értékpapirokra bukkantak. Az öreg inkább éhenhalt, mintsem hogy ezekhez a kincsekhez nyuljon.

Ipar-, kereskedés és közgazdaság.

Brassói heti baromvásár.

(Szilassy J. jelentése.)

A csütörtöki baromvásár ismét nem volt megfelelő eredményű. minthogy a februar 2 án Prázsmáron országos vasár lévén, ugy eladók mint vevők oda kévánkodtak.

Felhajtottott mintegy 110 db ökör, melyek darabonkint 170—265 frton élősuly szerint 20½—25 kron 2% eng-dménynyel majdnem mind eladattak, — csak néhány gyen gébb marha maradt meg.

Tehen csak 45 db volt eladó s ebből is kevés kelt el, minthogy a minőség nagyon silány volt; az eladott 18 db 38—71 frtáron kelt el. — Borju 3—4 hónapos 24 db kínáltatott s mind a vevőre talált dibja 12—30 frttal.

A sertések iránt nagy kereslet mutatkozott, ugy hogy az egész 54 db elkelt. sőt akadt volna sokkal több is; paronkint 45—110 frttal vásároltatott, élősuly szerint különkint 40—42½ kron, 1 sertésre 25 kiló engedménynyel lemérve.

A hivatalos mázsa most jól viselte magát.

Brassói piaczi husárak.

Azon ünletekben, hol szabályszerű tiszta marhahust árulnak 1 kiló 44—48 kr, sertéshus 44—48 kr, borjuhus ökrg 40—48 fistal 48—56 kr. Zsir nagyban 56, kisenyben 60 kr. Szalonna fehér, régi 60, uj 52 kr. Sonka csonttal 56, csont nélkül 64 kr. Füstölt husok 48 kr. A kolendóság mindenben kevés, az ünlet lanyha volt.

Marhaborök 32 kr. kilója, borjuborju 42 kr. Friss fagyu 25—26 kr., olvasztott 32 kr. Nálunk a bőrgyárak — nagy liteyik — sztrájkolnak, t. i. nem a munkások, hanem a gyártulajdonosok. Elég sajnos!

Lap- és nyomdatulajdonos:
Dr. FISCHER AKOS.

Kiadó: Bernstein Márk.

Sz. 489./1894.

Hirdetmény.

Ezennel köztudomásra hozatik, hogy az alább felsorolt, Brassó város tulajdonát képező, a város területén levő bérleti tárgyak bérbeadása iránt a városi gazdászati hivatalnál a rendes hivatalos órák alatt bárki által beteknithető bérleti, illetve haszonbéri feltételek alatt, és a fegmaradó ajánlatnak a tekintetes városi képviselő testület által lenendő jóváhagyás fenntartása mellett pénteken, azaz folyó évi februar hó 23-án délelőtti 10 órakor a városi gazdászati hivatal nál irásbeli ajánlati tárgyalás fog tartatni.

Minél fogva bérleni kivánók felszólíttatnak, hogy bélyegzett, zárt irásbeli ajánlatkat legkésőbb a folyó évi februar hó 23-án délelőtti 9½ órájig Hintz Ernő városi gazdagondnoknak nyujtják át.

Az ajánlatokhoz a felajánlt egy évi bér, vagy a haszonbéri összegtől számitott 10%-nyi bánatpénz készpénzben vagy értékpapirokban mellékelendő.

Az ajánlatokban világosan kiemelendő, hogy ajánlattevő mely bérleti tárgyra teszi ajánlatát, továbbá hogy ajánlattevő a bérleti feltételeket ismeri és azoknak magát teljesen aláveti, és végül, hogy a felajánlt bérösszeg betükben és számokban pontosan feltüntetve legyen.

A bérbe adandó tárgyak a következők:

1. A földszinti helyiség a tanácsházban, hajdani levéltár.
2. A tanácsháznál lévő áruló bódék.
3. Üzleti helyiség a lensor 35 h. sz. a. városi házban.
4. Üzleti helyiség a lensor 34 h. sz. a. városi házban.
5. Istálló és kocsiszin a lensor 34 sz. a. városi házban.
6. Gabona raktár a lópiaczi kapunál.
7. Raktár az árvaház-utczai kapunál.
8. Az árvaház-utczai 44 számu városi ház.
9. A vár-utczai 47 számu városi ház
10. Sütő lakás a hentes-utczai 7 számu városi házban.
11. A 2 sz. üzleti helyiség az áruházb.
12. „ 3 „ „ „ „ „
13. „ 4 „ „ „ „ „
14. „ 5 „ „ „ „ „
15. „ 7 „ „ „ „ „
16. „ 8 „ „ „ „ „
17. „ 9 „ „ „ „ „
18. „ 10 „ „ „ „ „
19. Raktár az áruházban.
20. A 2 számu pincze az áruház alatt.
21. A korház-utczai 69 sz. városi ház.
22. A kapu-utczai 18 sz. városi ház.
23. A rózsa-piaczi 3 sz. városi ház, a házmester számára fenntartott természetbeni lakást kivéve.
24. A kolostor-utczai „korona" vendéglő.
25. A kapu-utczai városi sörház.
26. A sétatéri kávéház.
27. Koresma a Függő-kőnél.

Brassó, 1894. évi január hó 20-án.

28 (2—3) A városi tanácz.

Elismerő iratok a társadalom minden rétegéből.

MINTAK minden tájékoztatóért bemutatva.

Női posztók gyönyörű és teljes élőnyöknek

Elismert legjobb és legdiványosabb

ŐSZI és TÉLI SZÖVETEKET

különlegességek vizhatlan loden (darócz), vadász posztókban, Palmerston posztókat télikabátoknak, női posztókat, női felső szöveteket, valamint posztókat minden más czélra — jó, tartós, és valódi szinű minőségben kitűnő árt gyár árakon, magánosoknak is a legkisebb mennyiségben a cs. és kir. finomposztó- és gyapjuszövet-gyárak

raktára.

SCHWARZ MÓRITZ

Zwittauban, Brünn mellett.

3·10 méter. télikapucskabőr	egyén télikapre	. 3·50—24 frtig.
3·10 „ télikabátszövet	„ télikabátra	4·20—30 frtig.
3·10 „ felsőkabátszövet	„ felsőkabátra	4·20—36 frtig.
3·80 „ Mesenkopf-szövet	„ Mesenkopfra	6 — 30 frtig.
1·80 „ egy egész kabátszövetre		9·50—60 frtig.
3·25 „ fekete posztó szalon-télikapre		7·50—25 frtig.
0·17 „ egy nadrágra		2·25—11 frtig.

Burkoló posztókendők 2 frttól a legfinomabb Himalaja-kendőig

Utazó-és szántakarók. Pláidek

Még a legolcsóbb minőségűek is valódi szünek és tartósak.

Sztrájkoltak utánvét mellett, vagy előre fizetés ellenében.

MINTAKÖNYVEK csak szabómestereknek Uj vevőknek 10 kr. bekötésére mellett, melyet az első rendeléskor leszámittatik.

Nem tetsző árnőt a vételtől visszatérítem

Megrendeléseknek kérjük a vastagságot összelapva millimeterekben megnevezni.

Ajánlunk saját gyártmányu

géphajtó-szijakat

és

continue-szijacskákat

angol módszer szerint teljesen kicserzett

és legjobban

nyujtott ragasztott

és

varrott szinbőrökből.

S midőn legolcsóbb és legszilárdabb kiszolgálást biztositunk, felkérjük a t. gyáros és iparűző uraket, szükséglet esetén szives megbizásukkal hozzánk fordulni.

Gmeiner és Scherg,
bőr- és hajtószij-gyár
Brassóban.

Iroda és raktár: Belvárosi Kolostor 34 sz. a.

Első Erdélyi Bank Brassóban.

A pénzpiacz általános helyzete, különösen a bécsi és budapesti piacznak a valuta-szabályozás következtében nehezebbé vált viszonyai arra inditottak, hogy a betétek után általunk fizetendő kamatlábat

1894. Január 1-től 4½%-ról 5%-ra

emeljük, és hogy az esedékes kamatadót is mi fizetjük a betevők helyett.

Brassó, 1893. deczember 28-án.

Az Első Erdélyi Bank Igazgatósága
Brassóban.

12 (3—3)

Az igazgatóság áll a következő urakból:

Elnök: **Schnell Károly.** Helyettes elnök: **Kamner Ede.**

Vezérigazgató: **Maurer Viktor.**

Igazgatósági tag: **Alesius Oszkár,** Igazgatósági tag: **Porr Henrik,**
„ „ **Czell Károly,** „ „ **Remenyik István,**
„ „ **Lázár Gerő,** „ „ **Schreiber József,**
„ „ **Diamandi I. Manole,** „ „ **Béldy Tivadar.**
„ „ **Gróf Nemes János,**

Felügyelő bizottság: **Báró Szentkereszty Béla, Hesshaimer Adolf, Nussbächer Lajos.**

A **betevők** által az 1893—1894. évre vonatkozó **ellenőrzésre** választott bizottság tagjai: **Römer Gyula** tanár, **Richter Pál, Hajek Ignácz.**

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.

Minden könyvkereskedés által megszerezhető a pályadijjal kitüntetett, 27-ik kiadásban megjelent mü:

A megzavart ideg- és nemi rendszerről

Dr. MÜLLER egészségügyi tanácsostól.

Bármentes megküldés boritók alatt 60 krért levélbélyegekben.

Bendt Eduard, (5—54) Braunschweig.

ÓVAKODJUNK AZ UTÁNZÁSOKTÓL!

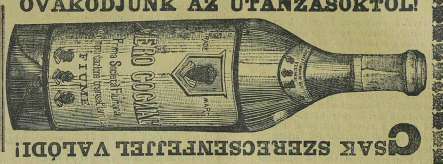

CSAK SZERECSENFEJJEL VALÓDI!

Első fiumei tengeren-túli borital társaság

Pfau és Társa

FIUME.

Kapható a legfinomabb füszer-, csemege- és gyógyszertárakban, czukrászdákban s kávéházakban.

Ajánljuk a nagyérdemü közönségnek tőkebefektetéshez

a nagyszebeni „ALBINA" takarék- és hitelintézet

5%-os zálogleveleit.

Ezek 1000 forintos és 500 forintos appointa-ekben vannak kiállitva és minden levonás nélkül tisztán 5%-ot kamatoznak.

A kamat-szelvények félévenként, januar 1-én és julius 1-én a nagyszebeni és brassói intézeti pénztárainál, valamint a pesti magyar kereskedelmi bankuál Budapesten minden levonás nélkül és jutalémtensen beváltatnak.

A záloglevelek 30 éven belül, kisorsolás utján, az intézet által beváltatnak.

A záloglevelek pontos kamatozása és beváltásáért kezeskednek:

1.) A záloglevelek biztosításáról szóló 1876. évi törvény értelmében a záloglevél-tulajdonosok fedezésére meghatározott és azok javára telekkönyvileg biztositott jelzálogok, a melyekre legfölebb az érték ½ részeig zálogleveleik adatnak ki, mi minden zálogleveére a felügyelő bizottság ellenjegyzése által elismerve van.

A záloglevelek tehát a gyámsági biztositéknál nagyobb biztositékkal birnak.

2.) Az emlitett törvényben előirt a záloglevél-tulajdonosok további kitlönös biztositására az intézet részvénytőkéjéből kiszakitott **200,000 forintnyi** záloglevél-biztositéki alap.

3.) Az intézet egyéb összes vagyona a tartaléktőkével együtt.

☞ Az „ALBINA" 5%-os zálogleveleit tehát mint absolute biztos, ugyis mint egyike a legjövedelmezőbb honi értékpapiroknak, nagyon is alkalmas tőkék befektetésére, árvapénzek, nyilvanos és magánalapok stb. elhelyezésére, és a menyiben a készlet engedi, a budapesti tőzsde árfolyamában árusitjuk el azokat.

Jelentékeny tételek bevásárlásánál középárfolyam mellett adjuk el.

„ALBINA"
TAKARÉK- ÉS HITELINTÉZET
brassói fióktelepe.

Férfi s női betegségek,

mint: hajhullás, ősz hajszálak és szem a kiszenvedés, hosszadalmas befer- kendezések, bacon irrigáció diluat segyd keszitékeimmel, a ty gyógymódom szerint

vagy esetleg más módszerekkel is kezelem a diszpepsia s étvágytalanság, szédülés, szédő gutagyöngy, szemgyöngy, vakság, gyengeségi, szédülés, vakság, gyengeségi, szédülés, vakság, gyengeségi, szédülés